

Szerkesztőségi iroda:

R.-szombat, Losonezi ut 24. sz.
Ide intézendő a lap szellemi
részét érdeklő minden közle-
mény és levelezés.

Bérmontetlen levelek nem fo-
gadhatunk el.
Kéziratok nem adhatunk vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R.-szombat, Losonezi-utca 24.
sz. **Rábely Miklós** könyvnyom-
dájában. — Ide intézendők a
kiadóhivatali illető előfizetési
pénz-, hirdetmény-, nyilttér-
és felszólalások.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos petisitor tér-
fogata . . . . . 5 kr.

Bélyegdíj: minden beiktatás
után . . . . . 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legczél-
szerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán csak a kiadóhivatal vesz fel.

A győzelem.

Aránylag rövid, de sokszoros erőfeszítéssel járt küzdelem árán sikerült nemzetünknek kiérdemelnii az elismerés ama szavait, melyek uralkodónk ajkairól e hó 2-ik napján, a budapesti országos kiállítás megnyitakor, Európa fejedelmeinek képviselői, s ezernyi ezer látogató körében tettek hű tanúságot arról, hogy „ez ország minden tekintetben méltó helyet foglal a művelt államok sorában.“

A tudomány, művészet, ipar, földmívelés termékeinek kincsalmaza előtt örömmre vált barátaink nem ritkán csak pártoló részvéte, elnémult ellenségeink máskor gunyoló bírálata, s dicsőségünkben részt vett maga a koronás király és fényes környezete.

Legyen üdvöz e nap, hajnala ama milliók imájában sovárgott szebb kornak, melyről látnoki lélekkel jósolá a költő: „még jönni fog, még jönni kell: — mert

„El magyar, áll Buda még!“

De a mily gazdag e nap örömben, dicsőségben, oly gazdag tanulságokban is.

Egyesült erő, komoly akarat, kitartó szorgalom egyeseket évekkkel, nemzeteket évtizedekkel képes előre vinni a haladás útján a jólét felé még akkor is, ha sok a mulasztás, melyet pótolni kell.

Ime, csak pár évtizeddel is előbb, hazai iparunk kezdetleges állapotában még saját szükségleteinket sem volt képes kielégíteni, s ma már bátor versenyre kelhet mestereivel. Tudományunk, művészetünk kis körre szorulva, csak kísérletekkel küzdökött, s ma már hódítani tud messze túl a hármass hegy és négy folyó határain.

A budapesti kiállítás, az annak megszemlélésére közléről s távolról összesereglett látogatók sokasága ezt fényesen igazolja.

Hanem a dicsőség eme fényének osztályosai csak azok, kik a nemzeti oltár köveit összehordani segítették.

Ott voltunk-e mi gömöriek s különösen rimaszombatiak „a nemzet napszámosai“ között ezuttal is?

Mert „sokan voltak a hivatalosak!“

Ez a „kis Magyarország“ és városunk méltóan képviselteti-e magát iparának, intézményeinek mérvéhez képest az első általános „nemzeti“ kiállításon?

Feleljenek a „választottak“!

Nem szándékom kárhóztató szóval illetni az elmaradottakat. A közöröm hangjai közé ne vegyüljön fájo visszaemlékezésem a m u l a s z t á s o k miatt.

Sőt ellenkezőleg, vonjuk le ebből is az igazságot. Egyesült erő, komoly akarat, szorgalom minket is nagyra segíthet, mert

„Nincs veszve bármi sors alatt, ki el nem csüggedett.“

Azoknak példája, kik sorainkból bátran kiválva, nemes versenyre keltek honfitársainkkal, buzdítson jövőben mindnyájunkat méltó részeseivé lehetni a király, a nemzet, a külföld elismerésének.

Azok pedig, kiket akár a körülmények, akár saját gyenségük tudata vissza tartott a közreműködéstől, hozzák meg az áldozatot gyermekeikért, a jövőért; látogassák meg a honfi erények ama felszentelt templomát, a kiállítást.

Mindannyian, kicsinyek és nagyok, szegények és gazdagok, tudománnyal, művészetrel, iparral, földmíveléssel foglalkozók, tagjai a magyar államnak, teljessük hazafias kötelességeinket, kiki erejével, képességével arányban; gyámolítsuk egymást haladásra czélzó törekvéseiben, — adjunk foglalkozást a munkaerőnek, a képességnek saját körünkben; sorakozzunk egy nagy érdekszövetségbe foglalkozásunk csoportja szerint, melyre minket a mostani kiállítás megragadó képe int: s akkor nagyobb részben lesz mi e n k is a budapesti győzelem. **K.**

Válasz a kritikára.

E lap 10-ik számában közzé tett „Arany tanács“om heves tollharcra nyújtott alkalmat oly férfiak között, kik állásuknál fogva illetékeseknek vélemezhetők az általam tárgyalt ügyben, a kritika gyakorlatára.

Helyzetem némileg kényelmessé vált a külső beavatkozás folytán; gyönyörrel halgathattam a viaskodó felek élesre fent pengéinek csengését, — s ha egy-egy oldalvágás felém is (a züzdér mellett bámszokó felé) nem irányoztatott volna, azt mondhatnám: folytassák a tusát, én továbbra is csak bámszokodom.

De az az oldalvágás készlet — bár leeresztett sisakkal. — sorompóba lépni, azután meg árva magzatomat az „arany tanács“-ot is meg kell mentenem az agyongázolástól.

A „Nemény doktorról és recepíról“ czimű kritika tisztelt szerzőjével szemben foglalok állást, s teszek néhány észrevételt azon általa apodiktikusoknak vélt állításokra nézve, melyeket ő cikkében közölt.

Mindenekelőtt azonban ki kell egészítenem a francia királyról és udvari bolondjáról szóló azon adomát, mellyel ő kritikáját keesteljes chaszírozással az olvasó közönség elé vezette.

Az udvari doktor ugyanis, szintén jelen volt akkor, midőn az udvari bolond azt állította, hogy Páris lakosai közt doktor van a legnagyobb számban; mire a doktor ekként nyilatkozott: „még is tisztességesebb compánia az, mint a kritikusoké, mert azok közt nincs udvari bolond.“

Az élcelők közül melyik nyert dicséretet ő francia felségétől, arról nem szól a krónika. Ennyit kiegészítésként, s minden czélzás nélkül.

Kritikusom, S. Gy. ur, inteniomat, mely az „aranytanács“-nak léteit adott, nem ismerte fel. Azt hitte, hogy egyenes czélem az volt, miszerint az évenként törvénytelenül kiszabni szokott 50000 forint illeték a gazdasági egylet részére vissza követelessék a kormánytól.

Én nem azt mondtam, nem úgy gondoltam, s nem azt akartam elérni. Szándékom az volt:

1-ör, hogy az illetékkiszabásnál érdekelt nagy közönségnek, mely a törvényeket nem ismeri, felvilágosítást, utbaigazítást adjak;

2-ör, hogy az illetékkiszabásával foglalkozókat a hivatalos pedanteria abbanhagyására, vagy legalább mérséklésére ösztökéljem, s végre

3-ör, hogy a közigazgatási bizottság tagjait, s azokat, kik egyébként a megyei kormányzatot vezetik, a bajra figyelmessé s annak orvoslására hajlandóvá tegyem.

Mennyire értem ezét, mutatja kritikussom, a közigazgatási bizottság egyik kiváló tagjának S. Gy. urnak felszólalása; ki a helyett, hogy komoly, beható kutatás s tanulmányozás tárgyává tette volna az illetékkiszabás körüli eljárást, — a helyett, hogy az általa sem tagadott visszasság megakadályozását czélzó szándéknak csak parányi jelét adná, neki megy az „arany tanács“-nak, nagyot rug rajta, s azt gondolva „bolond lyukból bolond szél fuj,“ nagy meglepéssel, mint a ki fényes esatát nyert, tovább hajtát, s meg sem áll addig, míg egy másik doktort is harezképtelenné nem tett, aztán nagyot pihenve azt álmodja: felgyürköttem, kritizáltam, győztem.

Sajnálom, hogy édes álomban haborgatom kell őt.

Kénytelen vagyok tisztelt kritikussomat, — ki azon gyöngédtelen vaddal illetett, hogy nem látsom ismerni az 1876. évi VI. t. cz. 24. §-át — a rubikonon, e 24-ik § on átvezetni.

Mellekesen meg kell jegyezmem, hogy a hivatkozott törvénynek általam nem ismerése nem volna oly nagy baj, mint az, ha e vád kritikussomat, a közigazgatási bizottság tagját terhelné; de én e vádat visszahárítani illetlenségnek tartanám. Jól tudom, hogy S. Gy. ur ismeri, tanulmányozta e törvényt, hanem egy kissé félre ismeri; ha félre nem ismerné, nem álltaná, hogy a közigazgatási bizottság hatás- s cselekvési körét az illetékekre nézve a 24. §. b. pontja határoolja.

E § igen is kimondja, mi a teendője a behajtások körül; de legyen szives kritikussom 5 lapot tovább fordítani, s figyelemmel átolvasni a III. fejezet I-ső részét, s különösen a 64. 66-ik §§-okat. E §§-okból kitűnik, hogy a közigazgatási bizottságnak a végrehajtáson kívül magasa b b feladatai is vannak; hogy a törvény idézett III-ik fejezete, mely a közig. bizottságnak a kormányhozi viszonyát tárgyalja, lehető legtagasabb hatáskört biztosít számára, mely hatáskör kiterjed a közelet minden mozzanatára. Joga van a bizottságnak: a hozott, s szerinte alapszabán rosz, vagy alkalmazásában kivihetetlen, avagy káros hatású törvény s kormányrendelet megváltoztatását, hiányainak pótlását javasolni; az általános adminisztrációt, (ide értve a jogszolgáltatást is) szemmel tartani, konkrét esetekben, vagy általában a közigazgatásról vonatkozólag indítványokat, előterjesztéseket tenni, s ezekből kifolyólag az illetékek kivételé körül tapasztalt hiányok s visszasságok megszüntetése iránt, a kormánynál vagy a törvényhozásnál lépéseket tenni. S ez nem csak joga, hanem kötelessége is.

De szőjön maga a törvény; idézem annak említett két §-át: „Minden félévben tüzetes jelentést tesz a közigazgatás összes ágainak állapotáról, a törvények tapasztalt hiányairól, a felmerült bajok és nehézségekről, s az azok elenyésztetése végett tett intézkedéseiről . . . .“ „Ez alkalommal javaslatba hozhatja azon intézkedéseket, a melyeket csak a kormány tehet meg, vagy melyek a törvényhozás által megteendők.“

„Ezen rendszeres jelentéseim kívül annyiszor, a mennyi-szer szükséges, jelentést tesz az egyes szakminiszterekhez akár konkrét esetekre, akár általában a közigazgatásra, vagy annak egyik, vagy másik ágára vonatkozólag, és a miniszterek felszólítására ilyet tenni tartozik.“

Igy intézkedett a törvény, s ennek idézése után talán nem fogja S. Gy. ur a közigazgatási bizottságot az általa említett 24-ik § guzsába csavartnak nyilvánítani.

A törvényhozás a közigazg. bizottság intézményének felállításánál tehát nemcsak a meghozott törvények kérelmetlen végrehajtásának ellenőrzését s eszközölését tartotta szem előtt, hanem, miként azt az idézett §§-ok bizonyítják, inteniója főleg oda irányult, hogy legyen egy alkotmányos helyhatósági közeg, mely a törvények gyakorlati alkalmazása körül tapasztalatokat gyűjtson, azokat esetről-esetre a kormány tudomására juttassa, azt a hiányokra figyelmeztesse sat. sat.

És vajjon a S. Gy. ur által incriminált „aranytanács“-ban mit constatáltam én? Nem egyebet, mint az 1881. XXVI. t. cz. oly hiányát, mely a pénzügyi hivatalnokok tulbuzgósága, vagy hibás kormányrendelet következtében sok helytelenségre, a polgárok törvénytelen megadóztatására szolgál okul. S kinek kötelessége ezen hiányra a kormányt figyelmeztetni, s a törvénytelenségek megszüntetését szorgalmazni? a közigazg. bizottságnak. Annak a közig. bizottságnak, melyet S. Gy. ur a 24-ik §. békőba vert.

E polemából egy szomorú feltevést kellene következtetnem, ha kritikussom felfogását az egész közig. bizottságra akar-nám tukmálni, azt: hogy a bizottság, a kivetett adók s illetékek érdeklő feladatai fejlesztésében a 24-ik §-nál megállapodik, az az: hogy csak a végrehajtásra ügyel fel, s így egyoldalulag csak a kinstár érdekét támogatja, ellenben kitér azon magasabb feladat elől, melyet a 64. 66-ik §§-ok eléje szabnak, s mely abban áll: hogy a közjó érdekében megfigyeli a törvények hatásait, hiányait, s arról, mit javítandónak hisz, illető helyen előterjesztést tesz.

De én e consequentiát levonni nem akarom; azt nem tehetném, mert közig. bizottságunk működését nem ismerem, az egész testületet pedig, a felfogásra nézve, az eggyessel solidorításba vonni, amugy láttatlauba, nem tartom megengedhetőnek.

Befejezésül visszatérek oda, honnan S. Gy. ur kiindult, hogy a mint nem minden doktor doktus, úgy nem minden kritikus eggyzersmin jó kritikus is; és hogy az 1876. VI. t. cikknek több §. van 24-nél. **Valaki.**

Jelentés

a gömöri ref. egyházmegye népiskoláinak állapotáról az 1884/5. isk. év első felében megéjtett vizsgálatok alapján.

(Folytatás.)

Ismétlő tanköteles van az egyházmegyében 1051, nem szerint 495 fiu és 556 leány. Legkedvezőbb az arány a pelsőzi szakaszban, hol minden 19.2 lélekre esik egy ismétlő tanköteles, s legkedvezőtlenebb a szárazvölgyiben, hol minden 27.6 lélekre esik egy. A tankötelessék közül iskolába nem járt 159 gyermek, nem szerint 75 fiu és 84 leány. Elmaradt tehát a tankötelessék 15.2 procentje. Legtöbb tanköteles elmaradt a tornallyai szakaszban, hol 38%-től; s legkevesebb a rimaszombatián, hol csak 2.6%-től maradt el. Husz egyház van olyan, hol az ismétlő tankötelessék közül több-kevesebb nem járt iskolába. Igy elmaradt Imolán 6. Ragályon 8. Szuhaftón 5. Zubogyon 7. Giczén 20. Horkán 14. Lekenyén 1. Hanván 13. Rimaszéesen 4. Bátkában 11. Balogon 10. Jánosiban 2. Gortva-Kisfaludon 2. Poszobán 17. Kelemérben 20. Naprágyon 6. Reeskén 6. Hubón 6. Orokocsban 6 gyermek. Hubóra nézne az jegyzetük meg, hogy egy sem járt az ismétlősök közül; s mégis 14 növendék van feltüntetve mint iskolába járó. Eggyzersmind panaszlólág jeleztetik a szülők vétkes hanyagsága. F e l e d r ő l az van mondva, hogy ott általában r e n d e l t e n ü l jártak az ismétlősök.

Tényleg iskolába járt 938 gyermek, nem szerint 421 fiu és 517 leány. Más felekezeti járt 46 gyermek az ismétlő iskolába.

Átlag minden 6.2 lélekre esik egy tanköteles, mindennapi és ismétlősöket összevéve. Legkedvezőbb az arány a putnoki és vályi szakaszban, hol minden 5.2 lélekre és legkedvezőtlenebb a rimaszombatián, hol csak minden 7.1 lélekre esik egy tanköteles.

Iskolamulasztások tekintetében általában sok a panasz, számadatokkal azonban kevés helyen lett kimutatva, hogy hany

félnapot tettek ki. Általában azt látom feljegyezve, hogy az iskolamulasztások a hol előfordultak, mindenütt bejelentettek közhatalos végett a községi elöljáróságok, de büntetés ugyan kevés helyen alkalmaztatott. Jó lenne átiratilag értesíteni a megyei hatóságokat felkérni a községi bírák erősebb eljárását szorgalmazó intézkedésre. Számokkal a következő helyekről lettek jegyezve a mulasztások u. m. Giczéről, hol 279 félnapot mulasztás volt igazolatlan s a büntetésből befolyt 2 frt. Lekenyeréről, hol 36 félnap. Darnyáról, hol az ismétlők 326 félnapot. Szutorból, hol 20 félnap. Balogról 316 félnap, Uzapanyról, hol 273 félnap. Zsibpól, hol az ismétlők 201, a mindennapiak 194 félnapot. Jánosiból, hol 25 félnap, G.-Kisfaludról, hol 200 félnap. Kelemérből, hol 452 félnap. Reeskéről, hol 600 félnap volt az igazolatlan mulasztás. Ezekon kívül mulasztások előfordultak Dubicsányban, de minthogy a tanító mulasztási naplót nem vezet, s a mulasztásokat be nem jelenti, büntetés sem volt alkalmazható. Putnokon a bírságolásból befolyt díjakat a város kapitánya nagyon helytelenül, a tanfelügyelőnek küldte be s a pénz ott is maradt. Pelsüzcön a mulasztások mindjárt év elején orvosoltattak. Horkán 2 frt folyt be a büntetésekből. Beretkén a mulasztást leginkább más felekezeti gyermekek követték el. Berzété a mulasztások miatt hasztalan zörgetett a tanfelügyelőnél is. Körösön leginkább az ismétlők hanyagolták el az iskolát. Rudna az építkezéssel okolja a sok mulasztást, e miatt az iskola is csak novemberben kezdődhetett meg rendesen. Ugyancsak az építkezés hátráltatta az iskolai év rendes időben való megkezdését Majomban is. Radnóton hatóságilag zárattott be évközben az iskola ragályos betegség miatt. Mihályfalán is sokat betegeskedtek a gyermekek. Hubón pedig a tanító hosszas betegsége akadályozta a tanítás rendes menetét. Rimaszécsen az ismétlők ellen volt panasz. Martontalán 50 kr. folyt be a büntetésből. Otkoocsan intéskalmaztatott. Feleden az ismétlők mulasztása miatt megdorgáltattak. Bátka, valamint a többiek is hiába hívták segítségül a községi elöljáróságot.

A tanfolyamot általában mindenütt kijárvák a növendékek, csupán Ragályon és Radnóton nem, mely utóbbi helyen az ismétlő tankötelesek csak két évig járnak.

A tanteremek közül 43 ellen emeltetett több-kevesebb panasz és így tulajdonképen csak 28 tanterem felel meg a törvény kívánalmainak. Az ablakok hibás berendezése a fő baj a következő helyeken: Csizben, Jénében, Héthben, Dubicsányban, a putnoki fiiskolában, Szuhafón, Páskaházán, Beretkén, Rudnán, Rimaszécsen, Harmacson, Szutorban, Balogon, Uzapanyton, Tamásiban, Zeherjén, G.-Kisfaludon, Tornallyán. Szűkek a tanítványok számáraok képest: Jénében, a putnoki fiiskolában, Zubogyon, Szalóczon, Körösön, Simoniban, Rimaszécsen, Susán, Bejében, Tornallyán. Padlózatlan állapotban: Szuhafón, Aggtelken, Alsó-Szuhán, Körösön, Simoniban, Zádorházán, Susán, Poszobán, Keleméren, Naprágyon, Reeskén, Sajókesziben. Fertőztető helyek csak két helyen vannak a tanterem közelében, u. m. Trizsben, hol a trágyadomb az ablak alatt kellemetlenkedik és Feleden, hol az istálló a tanteremhez van építve kereszben. Korcsmai asztalok vannak a következő helyeken: Zádorfalán, Szuhafón, Aggtelken, Lekenyén, Susán, Pokorágyon, Sajókesziben, Poszobán. A gyermekek egészsége veszélyeztetve van a putnoki fiiskolában, Simoniban, Zádorházán, mely minden perczen összedőléssel fenyeget s ablakai is nagyon szellosek, Runyán, mely az előbbihez hasonló hibában szenved. Visnyón. Tisztán nem tartatik a harmaczi tanterem. Ragályon még mindég bérház szolgálat iskolai helyiségül. — Majomban a tanterem átalakítása befejezve nincs. — Berzété a kellő világság hiánya miatt emlitetik panasz. Azért foglalkozom ily részletesen e ponttal, hogy a tanítás sikerére jelentékenyen befolyván a tanterem helyes berendezése, az egyházi elöljáróságok figyelmeztessenek a hiányok javítására.

A tanteremek felszerelését illetőleg is még sok a kívánni való. Teljes felszerelésű tanterem van 20, hiányos 40. Semmi felszerelés nincs 5 iskolában u. m. Keleméren, Körösön, Susán, hol csak egy német földabrosz. Szuhafón hol csupán a természetrajzi ábrák találtak, és Tamásiban. Ide jegyzem fel azon ajándékokat, melyek e célra egyes iskoláknak adtak. Zádorfalának az első magyar általános biztosító társaság adott 15 frtot, a pelsőzei leányiskola a tanfelügyelőség útján kapott a kormánytól 64 frt értékű tanszert. Rimaszécsen ugyan csak ez uton kapott a kormánytól a természettudományok tanításához szép gyűjteményt. Trizs pedig ígéretét bírja a tanfelügyelő urnak, hogy kapni fog ajándékokon tanszereket. Köszönet a szives közreműködésért a buzgó tanfelügyelőnek, ki minden évben meglepi egyik-másik iskolánkat ilyféle ajándékokkal.

Tankönyveket hiányosan szerzik be a növendékek a következő helyeken: Dobicsányban, Szuhafón, Aggtelken, Trizsben, Zubogyon, Páskaházán, Beretkén, Lekenyén, Berzété, Darnyán, Rimaszécsen, Susán, Uzapanyton. Tehát 13 helyen, Szorgalmas és szegény tanulók következő helyeken kaptak tanszereket ajándéku. Alsó-Szuhán 18 db tankönyv osztattott ki a Tolcsvai Nagy Gedeon-féle alaphól, mint a nt. esperes ur küldeménye, ugyancsak e czimen adatott Simoniban 7 drb, Darnyán 5 drb, Harmacson, Otkoocsan 16 drb. Balogon 4 gyermek, Uzapanyton 2 gyermek, Zeherjén 2 gyermek, Serkében 6 gyermek, Tornallyán 6 frt értékű tankönyv osztattott ki. Ezekon kívül Lénártfalán az iskolai pénztárból 5 gyermeknek a tandija fizettetett ki, 2 gyermek pedig könyveket kapott. Pelsüzcön a szegények perselyéből 12 gyermek számára vétett tankönyv. Giczén az egyház igrén adott írószereket. Rimaszombathban az egyház pénztárból 21 gyermek kapott tanszereket.

A főtiszteletű egyházkerület által kiadott tantervet 17 iskolában nem vizik kereszttül, legtöbb helyen a gazdaszat, alkotmánytan, beszéd- és értelemgyakorlatok tanítása marad el. Bár ohajtandó volna, ha ezek is felölettetnének a tanítás keretében, de ha a tulhalmozottság nem engedí azok tanítását, am maradjanak el, de azt már nem hagyhatom megrovás nélkül, hogy Dubicsányban a tanterv még csak figyelembe sem vétetik, Lénártfalán csak kis részben öltetik fel, Uzapanyton a magyar nyelvtan, Sajókesziben a földrajz nem tanitattik, valamint a miatt is szót kell emelnem, hogy Susán és Rimaszécsben a növendékek nem tudnak énekelni, holott pedig a kálvinista ember életének az ének adja meg a savát! Ezekon kívül szó fér azon lelkiismeretlenséghez is, melynél fogva sok helyen az értelem fejlesztésre gond nem fordittatik, a tanító nem magyaráz,

hanem kiadja a leckét, aztán felkérdezi, és ezért a lelketlenségért azt kívánja, hogy a nemzet napszámának tekintessék. Szerencsénk, hogy nagyon kevés iskolánk van ilyen. Ilyenekül emlitetnek a dubicsányi, ragályi, körösi, radnóti, harmaczi, alsófalusi iskolák. A radnóti iskola mentességére a tanítás évközben való szünetelése hozatik fel. Az értelmetlen tanítást azonban ilyennel palástolgatni nem lehet. E pontra is felhívom a nt. egyh. megye figyelmét, hogy a tanító urak a tantervhez való alkalmazkodásra és a módszeres tanításra buzdittassanak, a hol t. i. erre szükség van.

Az iskolák szellemi állására nézve jelenthetem, hogy kitünő iskolánk van 20 egyházban u. m. Vály, Beje, Poszoba, Naprágy, Rimaszombath (mindkét leányiskola), János, Pálfala, Feled, Serke, Pelsőzei (fi- és leányiskola), Páskaháza, Szalócz, Simon, Iványi, Runya, Hanva, Héth, Putnok (fi- és leányiskola), Zádorfalán és Alsó-Szuhán. Dicséretes iskola van 36 u. m. Otkoocs, Kálosa, Mihályfalán, Rás, Visnyó, Szkaros, Kelemér, Reeske, Kövecses, Sajókeszi, Hubó, Tornallya, Majom, Gicze, Horka, Berzété, Radnó, Zádorháza, Rimaszécs, Martonfala, Susa, Csiz, Jéno, Lénártfala, Szuhafó, Aggtelken, Imola, Zubogy, Trizs, Bátka, Szutor, Balog, Uzapanyt, Pokorágy, Zeherje és Zsibben. Kielégítő osztályzatot kapott 9 iskola u. m. Alsófalú, G.-Kisfalud, Beretke, Körös, Darnya, Harmacz, Ragály, Tamási és Lekenye. Gyenge iskola van kettő, az egyházmegye két végpontján u. m. Dubicsányban és Rudnán és így se felfelé, se lefelé nincs valami erős végpontionk. Dubicsányban ugyan a tisztelt bizottság kielégítőt adott, de azon relatio után, mit a jegyzőkönyvbe bejegyeztek, lehetetlen volt az osztályzatot lejjebb nem szállítanom. Lekenye osztályzatot nem kapott valószínűleg feledékenységéből. A majomi iskolára az jegyeztetik meg, hogy ha szigorú mértéket nem használ a bizottság, a kitünő osztályzatot is megérdemli vala. Legtöbb kitünő van a rimaszombati szakaszban t. i. 5 iskola, s legkevesebb a balogiban, hol egyetlen egy sem találtott annak. Haladás észleltetett a vályi, naprágyi, serkei, héthi, alsószuhai, majomi, zádorházi, rimaszécsi, martonfali iskoláknál; hanyatlás volt Alsófaluban, Körösön, Harmacson, Ragályon, — Rudnára magával vitte Illés Ferencz a nála megszokott gyenge osztályzatot.

A mi a növendékek osztályba sorozását illeti, e tekintetben megnyugvással jelenthetem, hogy a korszerinti osztályfelvezetés a legtöbb helyen megtörténik. Az egész egyházmegyében Trizs az egyedüli iskola, a hol 3 osztályba vannak sorozva a növendékek; feltünő, hogy mégis dicséretes osztályzatra érdemesített. Négy osztályú iskolánk is csak 3 van u. m. a dubicsányi, g.-kisfaludi és visnyói, ellenben hat osztályú iskolánk van 42, öt osztályú 22 egyházban.

Pegyelemzés tekintetében csak Lénártfala, Darnya, Radnó, Iványi, Rimaszécs, Susa, Harmacz esnek alig számbavehető kifogás alá. Tulzsigoruság sehol sem, hanem inkább ennek ellenkezője emlitetik.

A rajzolás 25 egyházban tanitattik, a tornallyai szakasz iskoláiban mindenütt elmarad. Ohajtandó volna, ha ez a gyermekek előtt nagyon kedves mellékfoglalkozás minden iskolába bevitetnék. Kézimunka a tanitattik 24 egyházban, még pedig Zádorfalán szalmafonás és női kézimunka, Alsó-Szuhán női kézimunka, Szalóczon cartonage és toboz munkák, Visnyón szalmafonás, Naprágyon, Szutorban szalmafonás, Serke, Pálfala, Rimaszombath, Feleden női kézimunkák. A többi helyekről nincs megnevezve, hogy a kézimunkák, mely neme tanitattik.

Tanító szakkönyvtár van 34 egyházban. Legjobbán elvannak látva a rimaszombati, pelsőzei, jános, iványi iskolák, hol a szakkönyvek a százat vagy meghaladják, vagy megközelítik. Sok helyen bizony még igen kezdetleges állapot uralkodik, a mennyiben nem is vezérkönyvek, hanem csak tankönyvek és a „Néptanító Lapja” évfolyamai találhatók fel.

Népkönyvtár van 33 egyházban. Leggazdagabb népkönyvtárak a hanvai, pelsőzei, simon, iványi, szutor, rimaszombati, jános, melyekben 200-tól 640-ig vannak olvasmányok. Nem hagyhatom itt emlités nélkül, hogy a vályi népkönyvtár alapját Szladek Ignác ur vetette meg, ez évben 44 drb könyvet ajándékozván e célra; továbbá lényegesen szaporították a jános népkönyvtárt a mult évben Sárközy Gyula és Lenkey Istvan urak, kik közül az első adomány a harmincz kötetet is meghaladja. Köszönet e helyen is a derék adományozóknak.

Az iparkertekkel általában nagyon hátra vagyunk és nagyon ráuk fér az a dorgálás, mit a nmélt. miniszter ur legközelebb megküldött. Rendezett iparkert az egész egyházmegyében csak 22 helyen van, pedig alig mulik el esztendő, hogy a tanító erőlyesen ne utasítatnának az iparkertek ezelszerű beállítására. Már megszoktuk azt a mentesget hallani olyan helyekről, a hol iparkert nincs, hogy rossz a hely. Ha rossz, tegyen jelentést az iskolaszék a tanfelügyelőségnek, okvetlen orvosolni fogja a bajt, ugyancsak ő keresendő meg akkor is, ha a község az iparkertet vonakodnék bekerítettetni, felszerelvényeket adni, vagy a szükséges kézi napszámokat rendelkezésre bocsajtani. Tanfelügyelő ur tudni fog intézkedni, hogy mindezen szükségletek a község pénztárból fedeztessenek. Annyit ohajtandó azért kimondatni határozatilag, hogy az iparkertek bérbeadása jövőre betiltatik, a tanító pedig záros határidő alatt tartoznak rendezni az iparkerti helyiségeket. A mint a jelentésekből kivehettem, az egész egyházmegyében legrendezettebbek a pelsőzei fi- és leányiskola iparkertjei, az elsöben a gyümölcs, az utóbbiban a rózsavirágtenyésztésre és konyhakertészetre fordittatik kiváló gond. Méltán megérdemlik a dicséretet. Iványi az oltványokból 20 frtot vett be a mult éven. Szomoruan jellemző, hogy a vályi szakaszban sehol sincs rendezett iparkert, a hol pedig a gyümölestenyésztés legjobban virágzik. (Vége követk.)

A gömörmezei közigazgatási bizottság félévi jelentése az 1884. év második felére.

V. A királyi ügyész havi jelentései nyomán.

A királyi ügyész felügyelete alatt álló rimaszombati és pelsüzei fogházaknál az 1884. év második felében a fogház állapotában semmi lényeges változás nem történt; a fegyelem ugy az őrségnek, mint a letartóztatottaknál rendes volt, az élelmezés szabályszerű, — az egészségi állapot pedig kielégítő volt. Pelsüzcön 2 rab halt el, egyik tüdővészben, másik bélhurutban.

A királyi ügyészség személyzetében változás történt; ugyanis Lipsey Ervin alügyész athelyeztetett Kecskemétre,

helyére pedig kineveztetett Sztaniszlavszky Adolf budapesti kir. törvényszeki aljegyző.

A rimaszombati fogházban az év első feléről átvétett 45 fi, 7 nő rab; a lefolyt félévben fogházba került 422 fi, 50 nő, összesen letartóztatott volt 467 fi 57 nő, ellenben szabadult vagy elítéltetett 413 fi 54 nő; fogházban marad 54 fi, 3 nő; Ezek közül elítélt 44 fi, 3 nő; felebbzés alatt 6 fi, vizsgálat alatt 4 fi.

A pelsüzei fogházban átvétett az év első feléről 47 fi, 5 nő, szaporodott 330 fi 40 nővel, — fogyott a félév folyamán 307 fi, 36 nővel; rabságban maradt 70 fi, 9 nő.

Rabélelmezés czimén kiadatott Rimaszombathban 1476 frt 90⁸²/₁₀₀ kr. Pelsüzcön 1748 frt 09⁴¹/₁₀₀ kr., összesen 3225 frt 23¹⁰⁰/₁₀₀ kr., melyre befolyt, tértimény 225 frt 80 kr., keresetből R.-Szombathban 682 frt 03 kr., Pelsüzcön 154 frt 68 kr., összesen 836 frt 71 kr., a rabélelmezési kiadásból az állam által fedezendőnek maradt Rimaszombathban 569 frt 07 kr. Pelsüzcön 1593 frt 40 kr. összesen 2162 frt 47 kr.

A munka keresményből a dologházra esik 159 frt 72 kr. Azon felül ingyen napszám felhasználott Rimaszombathban 3269, Pelsüzcön 1231, a kosárkötésnél 1102 napszám.

Rabszállítás történt a lefolyt élvben túltömöttség miatt Rimaszombathból Pelsüzcze július hóban 12 rab szállított el, augusztusban 7, szeptemberben 12, decemberben 21.

Vácra a kerületi fogházba szállítottott 3 fi, Márianost-rára 1 nő, Illavára 2 fi, B.-Gyarmatra vizsgálat alatt 1 fi és Pelsüzcéről végtárgyalásra Rimaszombathba 1.

Juliusban megkezdett a kosárkötő anyag vágatása, s augusztus hóban a Rimaszombath városától bérelt fűztelepen 300000. a városi bérföldön pedig 12000 vessző vágattott ki.

A fogházak a vizsgáló bizottság által szabályszerűen megvizsgáltván, ugy találtott, hogy azok — a rimaszombath kivéve — túltöme nem voltak, tisztán tartatnak s jó szellőztetnek.

A rozsnói kir. járásbírósnál átvétett az előző félévről 4 fi 3 nő; szaporodásban kimutattatik 90 fi, 21 nő; a fogyaték tesz 89 fi, 21 nő rabot; fogságban maradt 5 fi, ebből pedig elítélt 2, vizsgálat alatt 3. Rabtartási költség kiadatott 85 frt 96 kr. Erre tértimény befolyt 4 frt 68 kr., az állam által fedezendőnek maradt 81 frt 28 kr.

A nagyrozei királyi járásbírósnál átvétett 3 fi, 2 nő; a félév folyamán szaporodott a létszám 74 fi, 16 nővel, fogyott 74 fi 18 nővel; letartóztatott átvétetik a következő félévre 3 fi, mindannyi elítélt. Rabtartási költség kiadatott 115 frt, erre tértimény befolyt 39 frt 78 kr.; az állam által fedezendőnek maradt 75 frt 22 kr.

A rimaszécsi kir. járásbírósnál átvétett az előző félévről 3 fi; a félév folyamán szaporodott a létszám 61 fivel, fogyott 64 fivel s így a következő félév üres fogházzal nyílik meg. Rabélelmezésre kiadatott 30 frt 16 kr.; tértimény bevételbe nem hozatván, az állam által fedezendő az összes 30 frt 16 kr.

A tornallyai kir. járásbírósnál átvétett az előző félévről 4 fi; a félév folyamán szaporodott a létszám 47 fi 18 nővel; fogságban maradt 5 fi; kik közül elítélt 1, vizsgálat alatt 4 fi. Rabtartási költség kiadatott 46 frt 32 kr. s mint-hogy tértimény bevételbe nem hozatott, az állam által fedezendőnek maradt az egész 46 frt 32 krnyi összeg.

VI. Tisztifüggőyes havi jelentései nyomán.

A lefolyt félévben két fegyelmi ügyben tetétt vizsgálat. Egyik Okoliesányi Gyula oszgyáni körjegyző ellen, iratai, minthogy azokból oly vétség, esetleg büntény jellege állapítható meg, mely a törvény által bünyenyítő uton rendeltetik nyomozandónak, megfelelő intézkedés és eljárás végett a rimaszombati kir. ügyészséghez tetették át. Másik Danis János balogvidéki körorvos ellen hivatalos kötelességeinek elhanyagolása, illetve a betegekkel durva s goromba bánásmód folytán eljátszott bizalomhiány miatt a körorvosi állomás betöltésére képtelenség okából rendeltetett; iratai a nyomozat hiányainak pótlása végett az alsópáni hivatalhoz adatattak át.

Az adó és illeték hátralékok miatt ingatlanra vezetett rendelt végrehajtások körül, késleltetőleg hatva a tisztii ügyész működésére azon körülmény, hogy azon hátralékosokról, kik végrehajtással fenyegettetvén, tartozásukat a községi elöljáróságnál kifizették, a jelentés hivatalosan meg nem adatik vagy a tisztii ügyészséggel nem közöltetik s egyes esetekben szükségtelen munka és meg nem térülő költségek okoztatnak. Ez alapon a közigazgatási bizottság felhívást intézett a kir. adófelügyelőséghez intézkedés iránt, hogy tisztii ügyész az időközi önkéntes fizetésekről idejében értesülhessen.

Különb a félév folyamán adó és illeték hátralékok miatt a végrehajtásnak ingatlanra vezetése iránt kevés esetben adatott utasítás.

Hány esetben rendeltetett el, mi eredmény éretett el, arról a kir. adófelügyelőség kimutatása számol.

VII. Az árvaszékielnök havi jelentései nyomán.

A lefolyt félév folyamán a megyei központi árvaszék személyzetében Dancs Gyula központi közygám véletlenül szerencsétlen lövés következtében történt halála folytán, változás állott be; az elhunyt helyére Polgáry Károly rimaszombati járásbeli szolgabírói segéd választottott meg.

Az ügymenet rendes volt; a kezelés akadálytalanul folyt. A központi gyám elhunytá alkalmából az általa kezelt könyvek és lajstromok megvizsgáltattak, hiány vagy rendtelenség nem találtott.

A hagyatékárgyalás rendes folyamatban volt. Nagyobb hátralék csak a rimaszécsi járásban mutatkozott; miért is az ottani újabb hagyatékok, csaknem kivétel nélkül a rimaszombati kir. közjegyzőnek adatattak s adatnak át tárgyalásra.

A számadásra kötelezett gyámok számadásait pontosan beszölgáltatták; szigorubb intézkedésre szükség nem volt.

A magán kötvények utáni kamatok rendesen befolytak.

A kir. adóhivatalnál letébe és gyümölesztetésre kihe-lyezett tőkék kamataira vonatkozólag a királyi adóhivatalnál a félévi leszámolás eszközöltetett. Volt az elhelyezett tőke 72178 frt mely után tövült kamat 831 frt 60 kr., felhasznál kamat pedig 502 frt 05 kr. számoltattott el. Az elszámolás eredményét feltüntető kimutatás egy példánya annak idején a kir. pénzügyi miniszterhez felterjesztetett.

Az árvák vagyonát képező urberi kötvények új szelvény-nyel leendő ellátás végett a kir. állami pénztárhoz felküldettek; felküldetett 143 db, összesen 41350 frt értéket képviselő kötvény. November hóban már a kötvények új szelvényvel ellátva visszaértek.

Tüzeset előfordult Rimabányán, Sziliczen, Tornallyán, Putnokon, Sűvetén, Martonfalán, Nagy- és Kis-Veszverésen, mely alkalomból kiskoruk mintegy 4190 forint értékig károsultak. A kárösszeg a biztosító társulat által gyorsan és nehézség nélkül megtérítetett.

A tűzkár biztosítási díjak behajtása többször szorgalmaztatott.

A m. központi, a rozsnói, nagyrőzei, dobsinai városi árvaszék félévi jelentése mellékeltek.

A közönség köréből.*

T. Szerkesztő ur! A „G. K.” ez ideig folyamában is, de már tavaly is bátorkodtam városi t. hatóságunk becses figyelmébe ajánlani azon nyílt kúrtat, mely a losonczyi utca 27. sz. ház tövében, a járdán csúfol ki minden életbiztonságot alacsony, alig két bakarsznyi peremével.

Ugy tudom, miszerint az itt jelentkező közveszélyt, hatóságunk illetékes közegéi beható szaktanácskozmányok tárgyává tevéen, nem a lehető szerencsétlenség az onnali megelőzésének, de annak szükségét mondották ki, hogy a kut magán-, avagy köztulajdoni minősége legyen megállapítva mindenekelőtt.

Ez a megállapítás gunynak is beillik ugyan, de mert okos emberek sütötték ki, ám legyen úgy.

Azonban a további tanácskozások ez ügyben még jó ideig eltarthatnak, tovább, még az uszoda felépítésénél is, holott komolyan félttem gyermekem életét, vagy legjobb esetben épségét, mely mindig kockán forog, ha a közlekedő kocsik és gyalogosok által annak közelébe szorítottatik.

Tudom, hogy szegény a város, azt se tudja hol a feje, annyira cibálják, s így teljes képtelenség jó lélekkel még csak kérni is, hogy ama kútra egy olyan fedélet (bele kerülne vagy 3 sajni frtba.) alkalmaztasson, mely segítene a bajon, de a víz használatát sem gátolná.

De hát én is szegény ember vagyok, s így nem marad más hátra, mint kérni a szerkesztőséget, nyisson aláírási ívet ama kútfedél költségeinek összeszedése céljából, én megérettel bár, de szívesen adok 4. mond négy picuzlát, s hiszem, hogy érdektársaim e fedelet, ha majd feleslegessé válik, át engedik ama hidegszívű embereknek, akik csak erős tűz mellett tudnak pirulni.

Rimaszombat, 1885. május 8.

Egy szegény apa.

Hírek és vegyesek.

Viszont-tudomásul. A „Rozsnói Híradó” ez évi 18-ik számában közzétett azon kijelentést folytán, mely szerint rendőrségünk „egyaláltalán nem reflektál a „G. K.” közleményeire,” — kénytelenek vagyunk megjegyezni, hogy ezt magunkra nézve annál kevésbé vehetjük sértésnek, mert t. rendőrségünk sem a közönség érdekeire, sem az őt kötelező határozatokra nem szokott „reflektálni” — egy ideig, hanem aztán úgy esetenként, felsőbb beavatkozásra mégis csak megpuhul biz' ő: — ez okból mostani sugalmazványát is azon gyengeségei közé számítjuk, melyek miatt még mai napig sem bírt valódi hivatásának magaslatára emelkedni. — Egyébiránt a mit róla közöltünk, azok tényeken alapulnak, tehát sem nem méltatlanok, sem nem állítólagosak; — miután pedig lapunk a közönség szolgálatában áll, minden kiesínylés dacára, ezután is híven fogjuk feljegyezni nagyobb és kisebb mulasztásait, nagyobb és kisebb baklővéseit, melyekre már közelebb visszatérünk, — édes keveset törődve azzal, hogy méltóztatik-e közleményeinket tudomásul venni, vagy -- ha neki jobban tetszik — azokra „nem reflektálni.” — ?

Időjárásunk e hó első napja óta megyénk egész területén a lehető legkedvezőbb. Mérsékelt esőzés mellett meleg légáramlatok segítik elő a növényzet gyors fejlődését, mely különösen az erősebb őszi vetéseket javította meg úgy, hogy aratási kilátásaink egészen megnyugtatók.

Hafalozás. Özv. Schipka Frigyesné szül. Jedlovski Emilia asszony, városunk egyik közbeesésben állott lakója, 52 éves korában, hosszas szenvedés után e hó 6-ik napján zárta le örökre szeméit. A szerető rokonok, közel és távol ismerősök őszinte bánatának, részvétének megható szavakban adott kifejezést tőle. Törköly János g.-panyiti ág. hitv. lelkész ur a díszes koszorúkkal elhalmozott koporsó felett, melyben egy igazán keresztyéni munkás lélek földi hüvelyét adtuk át a nyugalomnak. Áldás lebegjen sirja felett.

Néh. György Vilmos budapesti ág. hitv. volt lelkész helyét valószínűleg Zelenka Pál miskolczyi lelkész lesz hivatalba betöltve, kinek — hír szerint — legtöbb kilátása van a megválasztásra.

Áthelyezés, előléptetés. A városunkban állomásozó tüzésérség tisztikara egészen átalakított annyiban, hogy közönségünknek az ismerkedést, mely már eddig több szivélyes viszonyra vezetett, előlrol kell kezdenie. Az áthelyezettek közt lovag Schneider őrnagy, Jaks, Pradel főhadnagy-, Winter, Stirner hadnagyok, Amrozer és Schrötter helyettesek neveit hallottuk említeni. Az előléptetés ezuttal Kanjaurek századosnak őrnagy-, Jaks, Kaltenmark főhadnagynak kapitányi és Schuch tisztihelyettesnek hadnagy rangot hozott. Az új tisztikar tagjai május 1. és 2-án érkeztek állomásaikra. Részünkről ép oly őszintén üdvözlőlük a kinevezetteket és érkezetteket, mint amilyen sajnálattal vettük az áthelyezettek távozásának váratlan hírét.

A tavaszi mulatságok sorát ez idén daláraink fogják megnyitni a „Széchenyi kert”-ben f. hó 17-én délután. Dalosaink — műértők véleménye szerint — utóbbi nyilvános szereplésük óta a dalművészet terén sokat haladtak, s valószínű, hogy ez alkalommal új darabban is igyeksenek meglepni vendégeiket. Hiszszük, hogy az „első” majális, már csak ez okból is, minden tekintetben sikerülni fog. — Ajánljuk t. közönségünk osztatlan figyelmébe.

A térenét — a mint értesültünk — Danko Ernő és kitűnő zenekara, már a legközelebbi alkalmas nap — szerda és szombat — esti óráiban a belső piacon megkezdendű, hogy közönségünknek kellemes szórakozást szerezhessen. — Derék muzikusaink nem szorultak dícséretünkre, hanem annál inkább a közönség pártfogására. S ezt valóban megérdemlének, a jó zeneért, melylyel vigalmainkat mindig vonzókká

* E rovat alatt a közérdekű felszólalásokat díjaztunk, de felelősséggel a beküldő tartozik. Szerk.

tették, de meg azért is, hogy inkább szükséggel küzdve maradjon köztünk, mintsem hálátlanokul tűnjének fel. S e ragaszkodás méltányolni való. Keves ember kerül a zenét, s talán nincs közöttünk egy, ki nélkülözni akarta volna — — — egykor. Ha keveset is, de sokan áldoznak, ők meglesznek elégedve.

Vizbefut. Osgyánban e hó 3-án egy 4—5 éves gyermek a mezőn, míg szülei munkájuk után látták, ténfergesei közben a kenderásztató árokba esett, honnan a szülek már csak élettelen hullajt vonhatták ki. E szomorú példa is igazolja, hogy egy kiseddóvó intézet Osgyánban szintén elkeleendő volna.

A helybeii ág. hitv. egyház leányiskolájának építése oly gyorsan halad, hogy valószínűleg már a pünkösdi ünnepéig fedél alá kerül. Kár, hogy a paplakkal, a tőplom épületével kissé helyesebb arányba nem hozattott. A rozsbenyomáson, melytől az épület-csoport láttára nem szabadulhat a szemlélő, most már ugyan nem lehet segíteni, de ha szabadna, középtisztelet bizottságunkat, — mert ilyen is van — arra kérnők, hogy befolyását, hatalmát méltóztassék hasonló izléstelenségek megakadályozására is felhasználni.

A gömörmezei gazdasági egylet e hó 3. napján, Tornallyán tartott közgyűlése szokatlánul népes, de annál zajosabb is volt. A tisztviselők: elnök Farkas Ábrahám, titkár Vajda Gyula, pénztárnok Molnár Lajos egyhangulag választották ugyan meg, de a napirend többi tárgyalás felett, a mindinkább kevesebb tárgyalagos viták miatt, megállapodás létre nem jöhetett. Így vagyunk értesülve. Egyébiránt a gyűlés lefolyásáról közelebbi hiteles adatok rendelkezésünkre nem állván, annak további ismertetésétől tartózkodnunk kell.

A borsod-miskolczyi gőzmalom részvénytársaság e hó 5-én Miskolcra tartott igen népes közgyűlése nem fogadta el azon indítványt, hogy új részvények becsáttassanak ki, ellenben az igazgatóságból kilépett Radványi Istvánt és dr. Csáthy Szabó Istvánt egyhangulag újból bevalasztotta, még pedig nem szabvány, de közfelkiáltás útján. — A számadások kifogástalannak találtatván, a felmentések szokásosan megadattak, végül pedig az elnöknek szavaztatott köszönet a gyűlés tapintatos vezetéseért.

A losonczyi gőzmalom ugyancsak e hó 5-én lett rendezve azzal, hogy a közgyűlés a leszámlást kimondotta, de egyuttal megtette a lépéseket is arra nézve, hogy e részvényes vállalat fennakadás nélkül tovább folytathassa működését, s illetőleg, hogy a fenti társulat újból alakuljon. — Az új társaság elnökeül az érdekeltek körök Nógrád- és Nyitramegye főispánját gróf Gyürky Ábrahámot ohajtanak megavarni, s valószínű, hogy sikerül is, mely esetben a losonczyi malom versenyképessége még külföldi hason vállalatokkal szemben is biztosítottnak lesz tekinthető.

A megyénkbeli rabbikerületek megállapítása tárgyában e hó 4. napján alispánunk elnöke mellett tartott értekezlet eredményeképp jelezhetjük, hogy a közigazgatási felosztás szerinti járások lettek mérvadóul elfogadva. E szerint a rozsnói járás Rozsnó-, a tornallyai Putnok-, a rimaszécsi Rimaszécs központtal lett hitközségül meghatározva. A rimaszombati hitközség területének kijelölése függőben hagyott egyelőre azért, mert a nagyrőzei járás mintegy 28 községbeli izraelitái Jolsva központtal, bár szabályellenesen, már régebben kivonván magukat a rimaszombati hitközség kötelekéből, az értekezleten képviselve nem voltak, s így nem is nyilatkozhattak az iránt, hogy önálló hitközséggé akarunk-e alakulni hivatalosan is, vagy ha nem, mely községek izr. lakói, s melyik hitközséghez ohajtanak csatlakozni? E részben az illető járás szolgabírája az érdekelteket mielőbb tanácskozásra fogja felhívni, hogy elhatározásukról az alispáni hivatalnak mielőbb jelentést tehesen. A tiszolczyi — neolog — hitközség érintetlenül hagyott. Kétségtelen, miszerint a rendezés, — melynek halaszthatatlanságát, főleg az anyakönyvek pontos vezetése szempontjából, már az értekezleten felmerült adatok is igazolták. — mielőbb bevégzett tényé válik. A további fejleményeket figyelemmel kísérni, s annak idején közölni fogjuk.

Törvényszéki esarnok.

A kir. törvényszék fenyítő osztálya m. hó 23-án tárgyalta magánosok elleni erőszakkal valódt íj. Molnár István és társai elleni bünygyet, melynek előzménye következő: Uzapanyt község lakosai közül mintegy hatvanan megvették a „Hársas” erdőt melynek egy része kopár, más része pedig fásított. — A vevők elhatározták, hogy az erdő fáját kivágják s annak vételárát fogják kifizetni a még az erdőért járó hátralékok. Ezen közhatalorozásra azonban Túrós István nem egyezett bele s a vételár reá eső részének aránya szerint neki jutott erdőterületet maga kivágatva, s a fát udvarába hordta. Ez által a többi társak felforgatva, udvarába rontottak, a fát kihordták s értékesítették, mi miatt Túrós István a kir. törvényszék előtt íj. Molnár István és társai ellen magánosok elleni erőszak büntetése miatt följelentést tett; a törvényszék panaszlottak ellen a vizsgálatot el is rendelte. Vádlottak tettök beismerték. A kir. tszék vádlottakat — a panaszó eljárása feletti jogos felháborodásukat enyhítő körülmények veven — a btk. 92. §. alkalmazása mellett, a 175. §. szerint minősülő magánosok elleni erőszak vétségében mondta ki vétsékeknek, s e miatt őket részint 5, részint 3 napi fogházra ítélte s az eljárási és rabtartási költségekben elmarasztalta. Valamennyi vádlott fellebbezett az ítélet ellen.

Megölte az apját. Svider József sumjáci születésű 27 éves besorozott honvéd a múlt évi február 15-én atyjának, ki Breznóbányára ment, 10 forint adott át, hogy azon egy tüzőt vásároljon neki. A fiu, ki egész nap fát vágott, egy utszéli korcsmában vartatjára, hova az meg is érkezett. A fiu azonban itt atyját, minthogy ez többre mondta a tüző árát, mint a mennivbe került, kétszer arczul ütötte. Majd elindultak haza, de a mint egy patakhoz értek, a fiu fejével apját leütötte s a sebesültelet a patakhoz vonszolta. Két munkás meghallotta az öreg ember kiáltásait s még jókor érkezett a patakhoz, hogy kiszabadítsák őt fia kezei közül. A gyilkos eleintén tagadta tettét, de később bevallotta, részegséget hozván fel tette okául s azt, hogy ő apját csak megütni akarta, de megölni nem. A rimaszombati törvényszék szándékos emberölés miatt életfogytig t rto fegyház-büntetéssel sújtotta. A kir. tábla, hol az ügyet Kudlik János elnökeleté aiat Nagy Sándor adta elő, az ítéletet feloldotta s utasította a törvényszéket, hogy pótlárast eszközölve, a kifejlendőkhoz képest új ítéletet hozzon. — A megítelt vizsgálat és tárgyalás után is azonban mindkét elsőbfofoku bíróság ragaszkodván álláspontjához, vádlottat ismételve s hasonlertelemben marasztalta el. — A kir. legfőbb törvényszék mindkét ítélet részbeni megváltoztatásával vádlottat halált okozott súlyos testisértés büntetéért 6 évig tartó fegyház büntetésélszervezésére ítélte, s a hivatalvesztést mellőzve, a büntetés idejébe a vizsgálati fogságot is beszámítai rendelte. Ez eset nemcsak a tett minősítése, de a fiast is nevezetes, mert a vádlott a másodbíróság ítéletében megnyugodott, ellenben fellebbezett védője (Bernolák Nándor ügyvéd). Az ítélet következőleg indokoltatott: Vádlott beismerése, a szakértők véleménye kétségtelenné teszik, hogy vádlott édes atyját szándékosan bántalmazta és hogy ez utóbbi ezen bántalmazás következtében halt meg. Hogy azonban vádlott az édes atyját ölési szándékkal bántalmazta volna, arra nézve teljes bizonyíték fel nem merült. A vádlott és néhai atyja között a valkonyvai korcsmában lefolyt ezivakodás és huzakodás oly jelentékeny indokokból fejlődött, hogy vádlottban atyja

ellen halalos gyűlöletet nem kelthetett, különösen már azért sem, miután utóbbi a 15. n. sz. alatti közégi bizonyítvány szerint fia irányában mindig szeretetet és elnézést mutatott, és az említett veszekedéskor is nyugodtan tűrte vádlott méltatlan bánásmódját. Komolyabb ellenséges indulatra vádlottnak legjeljebb szeretője elűzése miatt lehetett volna alkalma, de ez már több hónap előtt történt, és vádlott özv. Svidner Péterné vallomása szerint e miatt a tett elkövetése idejében már nem nehezelt. Vádlott néhai Svidner Péterné baltájával csak egy üstét mért, és dacára annak, hogy az eszméletét el nem veszítette, sőt jaggatott, a bántalmazást Mikula Janos és Ferenc tanuk vallomása szerint nem folytatta, ellenkezőleg segélyt keresett és édes atyját biztos helyre szállította. Egyedül a használt eszköz veszélyes volta és a sértés helye képeznek gyanúkat az ölési szándékra nézve, melyek azonban, tekintve, hogy a halalos sértés néh. Svidner nem a fejse élével, s így az ölése legalkalmasabb módon ejtetett, tekintve továbbá, hogy az éj homálya és vádlottnak szeszes ital okozta izgatott állapota a fejsezesapás biztosságát lényegesen csökkentették, biztos következtetési alapot nem szolgáltatnak. Nem marad tehát egyéb hátra, mint vádlott bünyőségének megállapítására szolgáló vallomását, a mennyiben ellenbizonyíték által meg nem cáfoltatott, a vádlott előnyére szolgáló részletek tekintetében is valónak elfogadni és bizonyítottanak tekinteni, hogy a korcsmából elinduláskor néh. Svidner Peter kezében volt a fejse, hogy vádlott és édes atyja utközben ezivakodtak és hogy vádlott éme ezivakodás közben ragadta ki atyja kezéből a fejset és azzal atyja vállának vágván, akaratlanul taláta el annak fejét. Ezen tényállás nem a szándékos emberölés, hanem a halált okozott súlyos testi sértés eleméit foglalván magában, vádlott eselekményét is ahoz képest kellett minősíteni. Az elsőfoku bíróság arra vonatkozó érvelése, hogy vádlott bünyeselekményének elkövetésekor nem volt erős felindulásban, e helyütt is elfogadtatott. A beismerés és szeszes italtól felhevült állapot enyhítő körülményivel szemben a következő súlyosító körülmények, hogy vádlott édes atyja iránti megelőző magaviseletében nagymérvű erkölcsi elvadultságot tanusított és hogy bünyeselekményét felmenő ága rokonán akkor követte el, midőn az védelemre képtelen állapotban volt, oly sokkal nagyobb súlyúnak találtattak, hogy vádlott fegyházbüntetése a törvényben megállapított leghosszabb mérték megközelítésével volt kiszabandó: vádlott vizsgálati fogsága által fegyházbüntetésének arányos része a btk. 34. §. alapján vétett kiöltöttnek. A hivatalvesztés mellékbüntetését a btk. a halált okozó súlyos testi sértésre meg nem állapítván, azt mellőzni kellett. Egyebekben a budapesti kir. ítélő tábla ítélete az elsőfoku bíróság ítéletéből elfogadott indokok alapján hagyott helyben.

Hivatalos közlemények.

Gömör-Kishontmegye alispáni hivatalától.

A hasznos háziállatok közt a folyó évi ápril hó 18-tól 25-ig lefolyt héten Nagyrőze rendezett tanácsu város területén egy ló gyanus orrfolyás miatt, Hét községében a tornallyai járásban 2 ló ruhösség következtében zár alá helyeztetett; egyéb köreset elő nem fordult; királyi 2 ruhkórus ló, sajpőspökiben 3 ló 1 esikő gyanus ebmarás következtében még zár alatt tartatik.

Rimaszombat, 1885. május hó 1.

Szontagh, alispán.

Gömörmegye kir. tanfelügyelőjétől.

Körlevél.

81. sz. — A népiskolai tanítás módszerének javítása s így a tanítás könnyítése a közokt. kormányának kiváló gondját képezvén, e célból megfelelő kézi-, vezér-könyvek és taneszközök, melyek jutányos áron a m. kir. egyetemi nyomdából megszerezhetők. Ezek elterjedése tankerületem népiskoláiban mindamelllett igen csekély.

Különösen feltűnő a tanítók számára szükséges és nélkülözhetlen vezérkönyvek, továbbá a földrajzi tanítás megkönnyítésére szolgáló legszükségesebb falibroszok [község, megye, Magyarország, Európa, a földj őt része, földgömb] hiánya. Az ezekhez idomított és a tanulókra mellözhetetlenül szükséges kézi abroszokat csak kivételképp találhatni egyik másik iskolában. Hasonló kivétel az olyan iskola, mely a beszéd- és értelem gyakorlására elengedhetlenül szükséges szemléleti képeket már beszerezte volna, s a természettani és természetrajzi szemléleti táblák is hiányoznak iskoláink tekintélyes részénél.

Mivel ezen taneszközök nélkül a tanítás a legképzettebb tanító mellett is felületes és a tanulókra tulterhelő, felhívom tankerületem összes iskolászeit és tanítóit, hogy az 1868. évi 38. t. cz. 11. és 30. §§-ainak megfelelőleg a hiányzó taneszközöket fokozatosan szerezze be.

Rimaszombat, 1885. évi ápril hó 17.

Gróó Vilmos, kir. tanfelügyelő.

Egy csodálatos orvosi műtét története.

Az amerikai nagykövet Kasson ur Bécsben, kormányának nemrégiben egy csodalatra méltó orvos sebési műtét érdekes tudósítását küldte meg, mely elelőtt nemrég Billroth professor ur által lön végrehajtvá Bécsben; ez egy csodalatra méltó módon történt gyomorkivágásból állott, melynél a gyomornak csaknem egyharmad részét kelle eltávolítani, s a mi még ssoadalatra méltóbb a beteg ismét felgyógyult, oly eset, milyen eddig még soha elő nem fordult. A betegség, mely miatt ezen műtétet alkalmazni kell, gyomorrák volt, mely az alábbi körülményektől kísértetik:

Az étvágy felettébb rossz; a gyomorban valami sajátságos, leírhatlan, felettébb gyötörő érzés uralkodik, melyet leginkább valami meg nem határozható zsibbadásnak lehetne nevezni; a fogakra különösen reggelentint bizonyos tapadós nyák rakódik le, mely igen kellemetlen utóizt hagy maga után; táplálékok élvezete nem látszik ezen sajátságos zsibbadt érzést eltávolítani, sőt ellenkezőleg azt inkább még fokozzák; a szemek becsenek s megsárgulnak, kezek és lábak hideg s tapadósakká válnak, mintegy hideg verítékekkel fedve. A beteg folytonos bágyadságot érez s az álom nem ad neki új erőt; nemsokára rá a beteg ideges, ingerült s roskedvűvé válik; balsejtelmek gyötirik; ha fekvő helyzetéből hirtelen felemelkedik, elszedül, fülzúgást kap s meg kell fogóznia valamibe, hogy össze ne rogyjon; belei eldugulnak, bőre legtöbnyire száraz és forró lesz, vére megsűrűdik s olvadékosá válik s nem cirkulál rendszeren. Későbbben a beteg az ételt evés után csakhamar ismét kihányja, melynek olykor savanyus poshad, néha pedig édeses ze van; gyakran szenved szivdobogásban s azon hisztemben van, hogy szivbajban szenved; végre azonban már semmiféle táplálék nem marad meg benne, miután a bélesatorna nyílása vagy már tökéletesen, vagy legalább nagyrészt egész elvan dugulva.

De bármily elriasztó legyen is ezen betegség, mind a mellett a fenti körülményekben szenvedők még se esüggedjenek el, mert ezer közül kilencszáz kilencvenkilenc esetben nem szenvednek gyomorrákban, hanem pusztán csak emészthetlenségben, oly betegségben, mely igen könnyen gyógyítható, ha helyesen gyógykezeltetik. A legbiztosabb s legjobb szer ezen betegség ellen a „Schäker-kivonat” növényi készítmény, mely az alábbi felsorolt gyógyszerárak mindegyikében megszerezhető. Ezen kivonat a bajt alapjában támadja meg s azt gyökeresen kiirtja a testből.

Oly egyéneknek, kik dugulásban szenvednek, a Siegel-féle hashajtó labdacokra is van szükségök, a „Shäker-kivonattal” kapcsolatban. A Siegel-féle hashajtó labdacok meggyógyítják a dugulást, elűzik a lázt és a meghűlést, megszabadítanak a főfájástól s elfojtják az epekiömlést. Ezek a legbiztosabb, legkellemesebb s egyszerűs mind a leg-tökéletesebb labdacok minden eddig készítették között. A ki ezekkel csak egy kísérletet is tett, azok használatát bizonyára nem fogja abban hagyni. Enyhédeden s minden legkisebb fájdalom elűzése nélkül hat.

Ara egy palaezk „Shäker-féle kivonatk.” 1 frt 25 kr., 1 doboz „Siegel-féle hashajtó labdacoknak” 50 kr. Magyarországi főraktár: Budapest, **Török József** gyógyszerháza király-utca 12. Rimaszombatban: **Liszka József** gyógyszerháza.

Heti naptár.

	Katholikus	Protestáns	Izraelita
Máj. 10.	V. D.5 Antonin	D 5 Rog.	Ijor 25
" 11.	H. Namert	Adolf	Ijor 26
" 12.	K. Pongrácz	Pongrácz	Ijor 27
" 13.	Sz. Reg. Péter	Szervác	Ijor 28
" 14.	Cs. Ald. csüt.	Bonifác	I. Jomkip. k. 29
" 15.	P. Zsófia †	Zsófia	Szíván Rosch. 1
" 16.	Sz. Nepom. Ján.	Peregrin	Sz. Sab. Bam. 2

Napirend:

Minden kedden és pénteken polgári ügyekben, szerdán és esütörtökön fenytő ügyekben a helybeli **kir. törvényszéknél**, Ugyanokas kedden és pénteken a **megyei árvászéknél** s városi hatóságnál tanácsülés, kivéve az ünnepre eső napokat. Minden hétfőn, kedden, esütörtökön nyilvános tárgyalás fenytő ügyekben a **kir. járásbírósnál**. Minden szombaton panaszfelvetel ugyanott, kivéve az ünnepekre eső napokat. Május 11.—12. Losonczon országos vásár. 12. Dobsinán országos vásár. Máj. 13. A gömörmezei ált. tanító-egylet rimaszombati járáskörének közgyűlése Tiszolozon. 15.—16. Rimaszombat országos vásár. Máj. 15. Pályázati határidő a tamásfalvai kisedővő tanítónői állomásra.

Felelős szerkesztő: **Rábely Miklós.**

Magán-hirdetések.

Lakváltoztatás.

Tisztelettel hozom Rimaszombat város és vidéke n. é. gazdaközönségének tudomására, hogy f. évi **april hó 24-től** kezdve gazdasági **gépjavitó műhelyem** és lakásom Jánosi-utca 22-ik szám alatti saját házamban (a gymnasium szomszédságában) van elhelyezve. — Rimaszombat, 1885. april 20. 3—3 **Szojka János**, gazdasági gépész.

Fürdőmegnyitás.

Az ajnácskői fürdő május hó 17-én fog megnyitani táncmulatsággal egybekötve. A vasuti állomásnál minden vonat-hoz társaskocsi áll rendelkezésre.

A vendéglőt **Horváth József** rimaszombati „Rózsa” vendéglős látja el.

Ajnácskő, 1885. május 5.

1—* **A fürdőigazgatóság.**

Lakváltoztatás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint az eddig cserenesényi-utczán levő fűszer- és vegyeskereskedésem tetemesen megnagyobbítva — **folyó évi márczius hó 24-től** a főtéren levő **Dapsy-féle házba helyeztem át**. Mint eddig, ugy ezután is nagy raktárt tartok mindenféle **liszt-, fűszer- és élelmiszerek**-, ugyazintén **külföldi főzélékek**-, **sajtok** stb. stbből.

A legjobb **amerikai petróleum**, valamint a legkitűnőbb **kocsi kenőcs** nagyban és kiesiben szintén kapható. Üzleti helyiségem megnagyobbodásával egy jó hírnévnek örvendő **tűz- és betörés ellen biztos pénzszekrénygyár** ügynökségét is felvállaltam; melynek gyártmányait a következő olesó árakon bocsájtom áruba, u. m.

0.	számút	65 frtért.
0 ¹ / ₂ .	számút	80 frtért.
1.	számút	95 frtért.
2.	számút	125 frtért.
3.	számút	150 frtért.
4.	számút	175 frtért.
4 ¹ / ₂ .	számút	195 frtért.

Az eddig nyert bizalomtól felbátorítva, oda fogok hatni, hogy pontos kiszolgálást, jó minőségű áruk tartása és illó ár mellett megelégedését továbbra is megtarthassam.

Magamat a nagyérdemű közönség becses pártfogásába ajánlván, maradtam teljes tisztelettel Rimaszombat, 1885. márczius 20-án.

Bródy Bertalan,

8—8 fűszer- és vegyeskereskedő.

Üzlethelyiség-változtatás.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönséget arról értesíteni, miszerint **folyó 1885. évi april hó 1-től**

vászon-, szövet- és divatáru-kereskedésem

a főtéren (megyeház mellett) **Gasko János ur ujon épült házában** van elhelyezve. Tetemesen megnagyobbított üzletemet szükségesnek találtam korszerű- és divatos árucikkkel kibővíteni, minek folytán a leghirnevesebb gyárakban tetemes bevásárlásokat tettem; ugy, hogy most mindenféle uri és női **divatcikkek**, uri és női **fehérművek**, uri és női **öltözet-kelmék** a hozzá szükséges tárgyakkal, a legfinomabb uri és női **prágai keztyűk**, mindenféle színű **gombok**, **csipkék**, **szalagok**, **rüschek**, **kötszővészeti cikkek**, fehér és színes **kötő-pamut**, **derék-fűző** (Mieder.) stb. stbből a legnagyobb választék áll t. cz. vevőim rendelkezésére.

Főigyekezetem továbbra is oda fog irányulni, hogy vevőimnek eddig irányomban tanusított bizalmát ne csak megtartsam, hanem jó minőségű cikkek illendő árért való kiszolgálása által azt még fokozhassam.

Üzletem megszélesítésére pedig a nagyérdemű közönséget ezennel tiszteletteljesen meghívom.

A nagyérdemű közönségnek kész szolgálja Rimaszombat, 1885. april hó 1-én

LANDAU A. FIA.

Pályázati hirdetmény.

A sajógömöri államilag segélyezett **kisedővői**

tanítónői állás

betöltése tárgyában pályázat nyitattik, felhívának ennek folytán a pályázni szándékozók, hogy tanítónői okleveleiket, valamint eddigi működésükről szóló bizonyítványaikat alólirt iskolaszéki elnökhöz **f. hó 23-ik napjáig** küldjék be.

Ezen állás a következő javadalmazással van egybekötve:

1. Kézpénz fizetés 250 frt.
2. Szabad lakás és kert.
- 3 A női kézimunka tanításért külön díjazás jár.

Csak egy évi jó magaviselet után erősíttetik meg végleg hivatalában a megválasztott.

Sajógömör, 1885. május 3-án.

1—* **Záhonyi János**, iskolaszéki elnök.

Fürdőmegnyitás.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönségnek tudomására hozni, hogy a legnagyobb kényelemmel berendezett **várgedei gyógyfürdő** ünnepélyes megnyitása **folyó 1885. évi május hó 3-án** lesz. — Kötelességemnek tartom ez alkalommal fölemlíteni, hogy az éttermet

Schook János

budapesti volt vendéglősnek adtam át; a ki gondoskodand arról, hogy jutányos árak mellett a fürdőt látogató vendégek a **legizletesebb étel- és italokkal** pontosan és gyorsan kiszolgálattassanak.

A vendégek szórakoztatására pedig naponta cigányzene lesz. — Vendégszobák előre megrendelhetők alólirttnál.

Számos látogatásért és a n. é. közönség pártfogásért esdve maradtam teljes tisztelettel

2—3 **Grosszmann Ferencz,**
fürdőberlő.

Tavaszi és nyári divattudósítás.

A bekövetkezett nyári évadra szükségelt cikkek beszerzése céljából a gyári telepeket beutazván, oly dús eredménnyel tértem vissza, miszerint indítva érzem magam erről igen tisztelt vevőim és a n. é. közönséget értesíteni. — Hogy ujonnan beszerzett cikkeimről a n. é. közönségnek némi tájékoztatást nyújtsak, a nevezetesebbeket e helyen felsorolom: u. m.

Gyapjukelmék női ruhákra:

Sima és a legdivatosabb színes nyomatu mintákkal ellátott crepe-mousselin, a melyek ezen évadban a divatot dominálni fogják, valódi francia beige- és lodenszövetek egyszínben és beszövött mintákkal, fekete terno és cachemir, ez utóbbiak minden legdivatosabb színben, továbbá atlas, satin és toile de belge igen sikerült mintázatokban.

Selyemneműek:

Satin-Faille, satin de lyon, noblesz, fekete és színes atlasz, selyembársony a legdivatosabb színekben és a legdivatosabb francia selyem cachenez-kendők.

Folyó árak:

Valódi rumburgi vászon minden szélességben. továbbá creasz hollandi, valódi ezernavasznak, damasztgradli valódi ezerna és pamutban, ezerna-kanavász. Asztalneműek, nevezetesen: abroszok, asztalkendők, törülközők, színes kávé terítékek, crepp- és tricot-abroszok és hozzávaló csemegekendők, valódi angol zephir és oxford.

Butorkelmék:

Gobelin, ripsz, crepp, csinavat, színes nyomatu crepton, nyomtatott és beszövött jute és mindezen butorkelmékhez hasonló abrosz és ágyterítő, valamint függönyök, sopher- és futószőnyegek, chenillia-, gyapju- és jute anyagból.

Fehérművek:

A legelesebb gyártmányu chiffon különböző szé-

lességben, fehér creton, piquet- és zsinóros barket, kisebb és nagyobb piquetpaplanok, gyönyörű mintájú csipkefüggönyök, brillantin, creplisse, battist-clair, és fehér- és színezett himzések; különösen kiemelendő dus választéké férfi-ing raktárom, a mellyel minden kívánalomnak meg tudok felelni.

Gyapjukelmék férfi ruhákra:

Valódi francia cheviot, sima és rovátkozott szövetek, peruvien, toskin, tüffel és posztó; e helyen megemlítem, hogy ezen szövetekből a **legelegansabb öltönyök elkészítését is elvállalom**, és ezeknek jó és divatszertinti szabásáért szavatolok.

Diszítési cikkek:

A legdivatosabb gyapju- és selyem-csipkék és himzett csipkekelmék minden színben, különböző minőségű mosó csipkék és csipkebetétek, felette dus kiválasztás selyem szalagokban.

Különfélék:

Finom gyapjutakarók, satin- és cachemir-paplanok és pokróczok.

Cikkeim sokaságánál fogva ezen közleményemben mindenre nem reflektálhatok, de felemlitem még a mostan egészen ujonnan berendezett dus választékú selyem- és más minőségű **nap- és esernyő**-, és a legdivatosabb **legyezőkbeni készletemet**, **divatos színű valódi prágai glaçebőr és selyem keztyűimet**. 2—*

Nagyérdemű közönség!

Mint a helyzet fontosságával és a mindinkább fokozódó igények kielégítésével számot vető kereskedő, ezennel ünnepélyes ígéretet teszek, hogy törekvésem célja ezután is oda irányuland, hogy ezégem jó hírnevét és irántam táplált bizalmát gondos és a legjutányosabb kiszolgálás által mindenkor igazoljam és megerősítem.

Kérve becses látogatását, maradtam kiváló tisztelettel

Rimaszombat, 1885. május hó 1-én.

ENGEL ADOLF.